

Ritja Savolainen

Radiologian erikoislääkäri

Ethän enää koskaan tee samaa virhettä!

Kliinikko soittaa potilaansa TT-tutkimuksesta, jonka olen muutamaa kuukautta aiemmin lausunut normaaliksi. Syöpäpotilaalla oli ollut kipuja selässään, ja kollega oli pyytänyt TT-tutkimuksen luustometasta-soinnin poissulkemiseksi mainiten vielä lähetteessä sen, missä nikamassa epäilee metastaasin olevan. Jostain syystä en kuitenkaan tuolloin, kuvia katsoessani, huomannut jälkikäteen päivänselvää metastaasia. Virheeni vuoksi potilas pääsi kipuja lievittävään sädehoitoon vasta kolme kuukautta myöhemmin. Potilas on tästä ymmärrettävästi pahoillaan. Kliinikon mukaan potilas ymmärtää, että virheitä voi sattua eikä ole halunnut tehdä asiasta valitusta. Potilas oli kuitenkin toivonut kliinikon soittavan minulle ja pyytävän, että en koskaan enää tekisi samanlaista virhettä.

”Moka on lahja”. ”Erehtyminen on inhimillistä”. ”Virheistä oppii”.

Muun muassa näillä otsikoilla löytyy virheiden tekemisestä artikkeleita internetistä. Jokainen tietää, että ihmisiä kun olemme, ei virheiden tekemiseltä voi välttyä, ei edes lääkäri. Ja kuitenkin joka kerta, kun joutuu kohtaamaan oman virheensä, nousee voimakas häpeän tunne ja ajatus siitä, että voi ei, taaskaan

en osannut, taas olin huono. Vaikka kokemuksen karttuessa virheitä tekee vähemmän ja harvemmin, silti säännöllisen epäsäännöllisesti joudun toteamaan, että joku löydös on jäänyt huomaamatta tai että olen tulkinnyt näkemääni väärin. Ja siinä hetkessä unohtuvat saman tien ne kaikki sadat ja tuhannet hyvät lausunnot ja briljantit oivallukset, joita olen myös vuosien varrella tehnyt.

Me lääkärit, jos ketkä, olemme taipuvaisia täydellisyyden tavoitteluun. Olemme tunnollisia opiskelijoita ja työntekijöitä, ja meille on tärkeintä auttaa potilasta. Kun sitten, kaikesta yrityksestä huolimatta, virheestä joutuukin kärsimään se, jota olemme yrittäneet auttaa, olemme itse itsemme ankarimpia tuomareita. ”Moka on lahja”- slogan tuskin tuntui kovin osuvalta esimerkiksi potilaanikaan mielestä. Silti hänellä oli viisautta ymmärtää, että lääkäritkin tekevät virheitä. Hänen huonoksi onneeseen minun virheeni vaan sattui hänen kohdalleen eikä hän saanut sen vuoksi apua oikea-aikaisesti.

Vuosien vieressä olen pikkuhiljaa oppinut antamaan anteeksi ja olemaan armollinen itselleni. Virheen sattumissa olen oppinut taputtamaan itseäni henkisesti olkapäälle sanoen ”tekevälle

sattuu ” ja hakemaan lohdutusta viimeaikaista onnistumisista. Ja yritän tietenkin aina ottaa tapauksesta opiksi, jos siitä on jotain opiksi otettavaa.

Onnekseni saan olla työyhteisössä, jossa virheiden tekeminen on sallittua. Olen saanut olla luomassa sellaista ilma- piiriä, jossa omista mokistaan voi kertoa avoimesti muille. Käsittelemme virheitä yhdessä, mikä mahdollistaa oppimisen toistemme virheistä. Kun vaikka kahvipöytäkeskustelussa kerron julkisesti omasta mokastani, niin muut alkavat kilvan kertoa omistaan. Ja mikä parasta, paikalla on usein myös erikoistuvia kollegoita, joille erikoislääkäreiden tarinat ja suhtautuminen niihin ovat olleet silmiä avaavia ja varmasti opettavaisia. Ei ehkä ihme, että osastostamme on tullut yksi halutuimmista yksiköistä sairaalassamme. Suosittelen kokeilemaan!

Siispä toivon kaikille lukijoille armoa itseltänne tänä armon vuonna 2017!